

CATALUNYA SOCIAL

Any V. Núm. 234

■ Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts. ■

31 d'octubre de 1925

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

A la Plaça de Catalunya

—Què feu aquí dalt?

—No s'enfadi, guàrdia. Qualsevol s'està a l'escenari al cim d'un panteó de cartró, havent-hi al centre de la ciutat un cementiri tan magnífic...

L'èxit d'un emprèstit

Un símptoma poc agradós

Un nou paper d'Estat ha estat llençat al carrer amb la creació del Deute ferroviari. I quan aquestes notes vegin la llum pública, ja un èxit més haurà emplenat de joia l'encarregat del Ministeri de Finances, com ahir omplia de joia els ministres d'Hisenda dels antics governs del veli règim.

I seran ja molts els valors que l'Estat espanyol tindrà en circulació, amb el nou: Deute Perpetu del 4 % Interior; Deute exterior; Amortitzable al 4 %; Amortitzable al 5 %; i ara el Deute ferroviari. No hi ha cap dubte que la unitat representaria grans avantatges econòmics i donaria una major estabilitat i solidesa al paper de l'Estat, paper que, per altra banda, té ara un bé de Déu de característiques diferents, entre les quals l'ara emès hi ha portat la de no poder ésser el nou paper afectat per impostos de cap mena.

Però no és això el que nosaltres volíem, precisament, fer notar. Els aspectes financers interessaven poc per a la nostra tasca. Deixem-los per als homes de negocis.

Una nota, però, hi ha interessant en això, i és la grandíssima, l'enorme facilitat amb què es cobreixen aquests emprèstits de l'Estat. Sembla que talment el diner a Espanya sobri pertot arreu. Fa uns anys, sobretot, en què tot just anuncià un emprèstit, en poques hores les finestres dels Bancs encarregats de la subscripció sembla que no puguin donar l'abast al públic, que corre allí a portar els seus diners a mans plenes.

Es que en realitat sobra diner en aquest país? Es que certament el paper de l'Estat ofereix grans compensacions i majors beneficis que el d'empreses particulars?

No, no; no és pas aquesta la raó dels èxits que, amb un xic d'envaniment, s'apunten els governs creient-los, tal vegada, deguts a la perícia d'ells mateixos i a la confiança que en ells té depositada el país. Ni sobren diners, ni el paper d'Estat ofereix gran estímul econòmic per explicar el fenomen de la pluja de diners que el segueixen.

Una altra i més afalagadora és la raó que, a la nostra manera de veure, explica els èxits de l'Estat en aquesta matèria; la raó de la por del capital a esmerçar-se en empreses arriscades i, en un mot, la manca d'esperit d'empresa que fa temps es nota, per dissort, en el nostre poble. El diner ha estat sempre poruc — se'ns dirà. I és cert. Però d'ésser poruc a arribar a amagar-se definitivament i a arrezerar-se només que a l'ombra trista de un paper-renda, hi va un món de distància.

Els negocis són la riquesa. Però els negocis

necessiten un esperit un xic arriscat, una decisió que els impulsi i els orienti, córrer un risc, en un mot. I aquest risc és precisament el que el diner d'avui no vol córrer. I per això manta indústria es mor per manca de capital. I per això moltes empreses ens escapen de les nostres mans per anar a parar a mans forasteres més decidides i més expertes.

El tipus del rendista de paper d'Estat no ens convé pas multiplicar-lo gaire. Ens convé més l'exposició dels diners en la indústria, en el comerç, en l'explotació agrícola. Tot el que sigui això equival a estancar riquesa, a amortitzar grans sumes que manquen per un altre costat.

Es clar que tot és necessari dins una economia ben constituïda i equilibrada. Aquests milions que portarà a les companyies ferroviàries aquest emprèstit d'ara pot ésser ben esmerçat en una obra sòlida i ben fecunda; l'augment dels mitjans de transport ferroviari que tant necessita Espanya sencera. I qui negarà que, en aquest sentit, aquest davassall de milions pot convertir-se en una deu de riquesa? No maldem, doncs, del rendista del paper d'Estat. Maldem de la multiplicació excessiva d'aquest tipus que, amb el temps, acabaria per portar tota la riquesa nacional a l'Estat que la sabria o no fer produir segons la direcció que aquest tingués. I mentrestant, aquí, el comerç, la indústria, tot el que necessita una empena formidable, una embranzida forta, restaria sense saba, sense sang de diner.

Cal cobrir els emprèstits de l'Estat, ja que és de suposar que la destinació del diner ha d'ésser per a coses necessàries al país. Però anem amb cura a entusiasmar-nos massa perquè aquestes operacions donin resultats cada cop més grans. Això tant se valdria com entusiasmar-nos per la desviació de la saba nacional cap a llocs de terra estèril, mentre els camps que poden produir riquesa resten erms per manca d'adob i de cultiu.

Interessant pot ésser la tasca de l'Estat, sobretot quan el diner s'aplica a finalitats concretes com aquesta d'ara. Però recordem sempre que la desviació cap a l'Estat del diner que hauria d'estar en mans de la indústria, del comerç i de tota font social de riquesa, pot representar un dany enorme per a la societat.

Per això ens semblen un xic extemporanis els entusiasmes que en determinades esferes produeixen aquestes grans corruetes de capitalistes, grans i petits, que porten el diner a mans plenes cap a les finestres dels Bancs subscriptors de l'emprèstit de l'Estat. Que n'hi hagi, bé; que n'hi hagi amb excés, malament, molt malament i molt poc edificant.

Queviures socialistes

No n'hi ha prou de menjar per a nodrir-se; cal que el menjar faci profit. No el farà pas gaire bo als qui s'assorteixin d'uns queviures que s'han de pair amb el cervell calent i la ràbia al cos. No nodriran pas gaire els comestibles de la Secció Permanent de Cooperatisme del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, que ha signat un "conveni de mútua protecció i aliança" amb la Secció Permanent d'Organització i Treball. Per virtut de l'acord, tots els socis d'aquesta secció última, ço que vol dir tots els del Centre, podran servir-se en la Cooperativa sense pagar cap dret especial d'entrada ni quota periòdica de cap mena. Recíprocament la Cooperativa posa a la disposició d'Organització i Treball un tant per cent per a la Caixa de Resistència, per al fons de vaga. La proclama, que llegim a *Lluita* d'octubre, acaba amb aquest sermó, que és al mateix temps una declaració de principis: "Companys dependents. El Centre i les seves institucions us criden a tots. La nostra bandera és de tots coneguda. [No, la bandera del Centre que coneixíem i que havíem portat en triomf pels nostres carrers, no és la bandera roja d'ara]. Ni principis burgesos [vol dir principis d'ordre social, principis cristians] ni desviacions anarquistes [hi sereu que no us en adonareu]. Els principis REVOLUCIONARIS i constructius alhora [*"Organiser pour mieux pouvoir détruire"*, paraules del vostre Jouhaux, vice-president d'Amsterdam] de la DEMOCRACIA SOCIALISTA són els que ens animen a nosaltres".

"Propagau la nostra obra entre els vostres camarades de treball — més amunt diuen les dues Juntes de Govern —. Penseu que a Barcelona existeixen, entre individus dels dos sexes, més de 70.000 empleats, tècnics, dependents i moços de comerç, de la indústria, de l'administració i de la banca. En la nostra organització únicament n'hi ha d'inscrits uns 11.000. Un ample camp s'obre, doncs, davant les vostres activitats de proselitisme." "La nostra Cooperativa ha distribuït fins ara únicament articles de menjar. Ben aviat s'hi distribuïran tota mena de subsistències. Establirem també un magatzem central, on distribuïrem un bon nombre d'articles de vestir, de menatge i similars".

"La idea socialista — deia aquell famós llibre de Charriaud: *La Belgique moderne, terre d'expériences* — penetra en les masses amb el pa, amb el capell, amb les sabates, amb el carbó, ... amb totes menes de mercaderies venudes a preu reduït". No han mancat d'evocar, les Juntes, en el preàmbul del conveni, les grans institucions cooperatives belgues: el *Vooruit*, de Gant, i la *Casa del Poble*, de Brusselles — que realitzen, en efecte, amb brillantor un desiderat que seria formós, el dia que es pogués demostrar que les masses humanes viuen sols de pa i es satisfan amb capells, amb sabates, amb carbó, i amb mercaderies de tota mena comprades a preus abaratits. Magnífic edifici, la *Maison du Peuple* brussel·lesa: jo hi he estat: honora el socialisme belga amb la seva xarxa productiva i distributiva. Adhuc consola trobar-hi, com és sabut, una gran testa de Crist, al saló de música. Però ai! A un altre saló, un retrat de Francesc Ferrer i Guàrdia em costà una polèmica, en visitar la casa, l'any 1910. Tingueu la seguretat, lectors,

que si la Cooperativa dels nostres socialistes pot tenir casal propi, solidaritzats com estan els del Centre amb l'òrgan d'En C. A. Jordana, és probable que s'hi vegi el retrat d'En Ferrer Guàrdia, i segur que no hi serà mai la testa de Crist.

Formosa construcció, aquella. En el bar i el cafè, no s'hi expèn alcohol de cap mena: la temperança hi ha guanyat victòria. Però al quiosc de llibres i diaris hi troben els obrers belgues opuscles neomalthusians...

Com porto escrit tantes vegades, el problema es refereix a una simple qüestió de valoració interna: què pesa més, en la balança de cadascú; el pa, el capell, les sabates, o l'esperit, la fe, la doctrina? Però el qui es decanta pel pa, troba dins del pa l'ham que l'enganxa a les mans del qui li dona. Es troba que li donen d'escreix amb el pa, també un esperit, una fe, una doctrina, però ja no és l'esperit, la fe i la doctrina que tenia primer. Menja el pa socialista, duu el capell socialista i calça les sabates socialistes. Però es sent dins del cos l'esperit socialista, sota el capell li creix la idea socialista, i li caminen dins el calçat socialista els peus pel camí del Socialisme.

Surt aquí el sofisma de sempre: "Si els cristians no ens donen pa, bé haurem de menjar el pa de les fleques revolucionàries. Si no tenim sabates ni vestit, bé ens posarem ço que a baix preu els socialistes ens venen o ens regalen". És el sofisma clàssic dels diners del joc. Si els cristians no fan almoina, bé hem d'acceptar els diners dels jugadors. El "Com menjaríen, si no, els pobres?" és germà bessó del "Com menjaríen, com es defensarien, sinó, els obrers?" I els qui combaten el pa del socialisme s'han de sentir gairebé dir enemics de l'obrer, talment com durant les campanyes que tan il·lustre confirmació obtingueren, s'hagueren de sentir dir enemics dels pobres.

Mal profit feien, als pobres, els diners de la timba. Les ruïnes, les deshonres, les blasfèmies, les estafades, els robatoris, les llàgrimes, la misèria, els suïcidis, tota la serie tràgica de mals que el joc portava en si i en les seves conseqüències, tot això entrava en el brou, en el pa, en la llet, en les medicines dels pobres malalts i asilats que en menjaven. Era impossible que els fes bon profit. Malament s'ha de posar al païdor dels qui en mengin, el pa socialista pastat amb irreligió, heretgies, revolució i blasfèmia.

Impacient per l'acció, l'editorialista de *Justícia Social* de l'últim dissabte (que acaba anomenant-me; sempre és d'agrair la propaganda, pels qui col·laborem en "revistes clandestines") escriu que "les campanyes aquí tenen d'ésser pur pensament, idees que en lletres de motllo seran impreses, i a dintre nostre faran l'efecte d'una manxiula espiritual, i al nostre cor i al nostre cervell aixecaran una butllofa que en rebentar-se deixarà una llaga viva i dolorosa". Mal profit ens faran, si hem de llegir cada setmana, com la Secció Permanent recomana, *Justícia Social*; mal profit ens faran els aliments que hem de menjar, els queviures cooperatius, si el periòdic que hom ens aconsella ens posa manxiules. Mala digestió farem, si el portaveu de la Unió Socialista de Catalunya, que ens donen de lectura, ens aixeca butllofes al cervell i al cor i ens hi deixa llagues doloroses i vives.

L'escriptor coneix bé la qualitat de la seva literatura quan li atribueix aquella eficàcia patològica. "Contra la vida cara. Contra la baixa dels jornals". Bells temes; però aquesta és l'obra del socialisme: convertir l'altruisme en patologia, i la justícia en ràbia.

Recordeu-vos, lectors, dels anteriors articles denunciant a la consciència cristiana la brutal impietat dels darwinistes redactors del setmanari que la Secció Permanent d'Organització i Treball ens abona. L'auditori forçós d'aquesta aula són els 11.000 actuals socis, i hom encoratja el proselitisme perquè siguin a escoltar-ho tots els 70.000 dependents, tècnics i mossos que formen el personal assalariat en el comerç de Barcelona. *Justícia Social*, fulla escrita pels qui no volen saber que el primer deure de la justícia social és la justícia envers Déu, autor de l'home i de la societat humana, nega, amb tota la fúria, amb tota la seva voluntat, Déu, la Religió, Crist i l'Església, i àdhuc davalla a l'anticlericalisme més llord: ("Prou capellans! prou mossens!" es diu a la plana tercera del penúltim número: 103, 17 d'octubre).

Quan els Prelats de Catalunya promulgaren la cèlebre pastoral de 1923 amb la condemna dels diners del joc, arboraven una sentència d'un pare de l'Església, que ja diguérem llavors que ens faria servei en altres problemes socials greus. *Praestat fame perire quam ab inimicis Dei quidquam accipere*. "Primer morir de fam abans que acceptar res dels enemics de Déu".

Praestat fame perire. És la síntesi de l'actitud cristiana davant la corrupció de la caritat prostituïda pels croupiers. És la síntesi de l'actitud cristiana davant aquesta aberració de la caritat, que és la caritat practicada pels enemics de la Caritat: pels socialistes.

El dia que els obrers cristians, que els dependents cristians no vulguin res ni de les organitzacions socialistes ni pels procediments socialistes, comencem tots a sentir que marxem pels carrils del veritable planteig, i per tant pels carrils de la veritable solució. La solució veritable vindrà el dia que entre l'explotació patronal, que ofega els cossos, i l'explotació socialista, que ofega les ànimes, prefereixin a tota costa servir almenys l'ànima lliure. El dia que els obrers sàpiguen distingir entre l'amo que els xucla la sang — si és que la xucla — i el socialista que els xucla la consciència religiosa — força més preciosa que la sang del cos —, quin és el més terrible, íntim i violent enemic llur. El dia que entre el patró, que peca contra el pròxim, i el socialista, que peca contra l'Esperit Sant — pecat que Jesús mateix digué que no es perdona en aquest món ni en l'altre (1) —, sàpiga conèixer quin és el major pecador. Perquè aquell mateix Jesús és qui va dir que *cerquésim primer la justícia de Déu* (que res no té a veure amb "Justícia Social") i que la resta (queviures, capells i sabates) *se'ns donaria per escriure* (2).

Pel que em pertoca, camarada Ràfols, pel que em pertoca essent jo un dels 11.000 interessats, o, en últim cas, un dels 70.000 a qui conviden a taula, us declaro que més preferixo no menjar, a tastar els vostres queviures socialistes, agrejats pel llevat d'ira i de blasfèmia, picants i indigestos pel socialisme que els fa de condiment. Val més dejunar que ingerir comestibles amb toxines. Sí, camarada Ràfols, preneu-ne nota d'un cop: MÉS M'ESTIMO QUE M'EXPLOTIN ELS PATRONS, QUE NO PAS QUE M'EMANCIPIN ELS SOCIALISTES.

R. RUCABADO

(1) St. Mateu, XII, 31-32.

(2) St. Mateu, VI, 33.

I D E A R I

I

Commemoració

Una mica d'illusió esquiua. Un rajolí de joia. Un trosset de cel. Heus aquí tres coses que voldríem com a bagatge en el nostre etern peregrinar.

Sant Francesc, Pare de l'Optimisme cristià, les posseïa amb abundància. Per això, Sant Francesc, tot austeritat, és tan suau. Hom diria que llençava amb cada benedicció a les creatures una nova forma de bellesa, on la gràcia de la illusió, l'estrepit de la joia i l'harmonia del cel fossin el marc d'un tríptic a la Santíssima Trinitat.

Tots els pobles, però especialment el nostre, tenen una obligació contreta amb Sant Francesc. I ara arriba silenciosa una ocasió propícia de complir-la. Una bella imatge del Sant sota el cel de la nostra Urbs seria una joia per als nostres ulls i un refrigeri per a les nostres més pregoneres il·lusions.

Brindem la iniciativa a l'estol dels devots de Sant Francesc, traspassat l'any 1226.

II

Agnès Armengol

Hi ha una ciutat, propera a la nostra, on el brogit de les fàbriques alterna amb l'estrepit de les multituds. És Sabadell. Hom li sembla, en arribar-hi, que hi troba a faltar un recó per a l'esperit.

Però Sabadell, civilíssima, no té un recó. Té un fogar. I aquest és el centre conegut per Lliga Regionalista. I les flames abrusadores d'aquest fogar són els llibres de la Biblioteca Sabadellenca.

Agnès Armengol, ara, s'és feta esperit de la ciutat. I els seus poemes, llegidors en pulquerrima edició, són floració magnífica de la cultura cívica d'aquella ciutat.

Redempció i Sabadellenques i altres poemes exhalen en cada pàgina una sentor de Pàtria i Fe que aconhorta.

Popular, molt popular, com escau a una poetessa de Sabadell, Agnès Armengol és cristiana, molt cristiana, com pertoca a la seva etnos. Renaixentista, el seu mèrit literari és avui difícil de determinar. Però la llusor de la seva intel·ligència serà sempre un segell honorífic per a la dona catalana, la feminitat de la qual escaientment pot representar.

F. MANICH

Prensa estrangera

El fuet de Rússia

El *Times Literary Supplement* comenta tres llibres apareguts recentment en llengua anglesa al volt de la transformació que ha anat operant-se a Rússia de la revolució ençà. Són *Fulls d'un Dietari*, per Pitrim Sorokin, professor de Sociologia a la Universitat de Minnesota; *Sis presons i dues revolucions*, per Oliver Baldwin, ex-oficial de l'exèrcit armeni; i *La refosa de Rússia*, per Edwin Ware Hullinger, periodista nordamericà. Aquests tres llibres — diu — considerats en conjunt, permeten al llegidor de refer la vasta perspectiva dels esdeveniments de Rússia durant aquests darrers anys, i àdhuc d'aventurar-se a respondre a les preguntes que se li acudiran inevitablement. Ha obtingut algun guany la humanitat a base d'aquesta subversió revolucionària? Dins la reconstrucció començada, Rússia, com a organització comercial i nacional, té possibilitats d'una major eficiència? Es que la revolució ha causat a Rússia un dany irreparable? I la nova Rússia és fonamentalment distinta de la vella, o només l'en separen diferències superficials? Els tres autors d'aquests llibres ens impressionen per llur testimoni acuradíssim; i allà on coincideixen en llurs deduccions, cal donar a l'acord una major significança, ja que tots tres parteixen de punts de vista diferents.

La narració del professor Sorokin pren la forma vívida d'un Dietari, i el seu autor pensava sovint amb molt motiu que el dia començat fóra el seu darrer dia. Cal recordar que molts milers d'homes sucumbiren als mateixos perills dels quals ell s'escapà; i això que coincidia amb els bolxevistes en el seu odi envers l'antic règim. Fou, en efecte, secretari del Cap dels Ministres, Kerensky, durant el Govern provisional de 1917.

El senyor Baldwin descriu les horres que presencià a les presons d'Armènia, on les passions desbordades produïren escenes de la més bàrbara crueltat. Però és més interessant encara, perquè no es relaciona amb fets isolats, sinó amb l'esfondrament de tota la màquina social, la descripció d'un pare que, assegut al costat de la seva muller morta, tenia en braços un infant famolenc. "Me'l contemplava — diu — ple de compassió, impotent i desolat. I l'home, igual que les bèsties, en un darrer esforç per salvar del fred aquell infant, començà a llepar-lo. De primer vaig témer que no es tractés d'un impuls de canibalisme; però no: tot seguit vaig veure que només ho feia per dar-li escalfor". Aquests són els mots d'un socialista que, segons confessió pròpia, havia saludat el triomf del bolxevisme amb força prejudicis a favor seu.

El llibre del periodista americà, Mr. Hullinger, es refereix al període que comença amb la desvirtuació del comunisme i la institució de la "Nova Política Econòmica", l'any 1921. Tracta, doncs, d'unes condicions socials bastant estables; però és essencial haver llegit en els altres llibres amb quins mètodes ha estat assolida aquesta estabilitat, per fer-

se càrrec del seu valor com a fonament d'un futur progrés social, nacional i moral. És un admirable llibre de referència — concís, comprensiu i clar — escrit amb un coneixement profund del que tracta i sense ombra de prejudicis. El senyor Hullinger obtingué moltes de les seves informacions com a representant de la *United Press of America*, i, tot i el crèdit que li atorgava aquesta representació, va ésser empresonat per la Txeca i deportat. Hom l'acusava d'expressar punts de vista que les autoritats no consideraven acceptables. Pugué, però, fer-se escapol i se'n considerà molt sortós, car avui no hi ha pas més llibertat política a Rússia que durant el govern dels Tsars.

No es troba cap cosa en els fets comentats en aquests tres llibres per demostrar que amb els sofriments imposats pels revolucionaris al poble rus, s'hagi obtingut cap nou guany de llum espiritual per a la humanitat. No han vingut a substituir amb cap revelació nova la distinció entre el bé i el mal, implícita en totes les grans religions, i reconeguda pel minyó del "públic" que aplaudeix el personatge innocent d'un melodrama. Un credo amb vida pròpia és aquell pel qual la gent dona la vida, amb els ulls oberts a les conseqüències temporals del sacrifici. Com a credo, el "bolxevisme" ha estat un fòssil d'ençà que morí dins d'ell el principi comunista. En el comunisme, malgrat que en sigui impossible una pràctica extensa, s'hi troba una idea vivent; i àdhuc diríem que el comunisme existeix feliçment dins les llars ordenades. Però, ara, un cop descartat el comunisme, cercaríem en va a través d'aquests tres llibres una definició dels objectius del bolxevisme expressada en termes ètics; és el govern d'una oligarquia, en interès d'una classe escollida arbitràriament: no es tracta, certament, de cap cosa nova.

Rússia ha sofert un canvi, però només un canvi semblant al d'un animal bru, que, en venir l'hivern, posa pell blanca. Orgànicament és la mateixa Rússia, tant en les seves funcions, com en els seus costums. Com abans, la governa encara el fuet; i l'únic canvi real consisteix en què el fuet ha passat de la mà dreta a la mà esquerra.

M. M. C.

Catalunya Social, clandestina

El "terrible i petit" C. A. Jordana de *Justícia Social* agraeix, en el darrer número de la gaseta darwinista, al Director de la "revista clandestina" CATALUNYA SOCIAL la reproducció dels "fragments més interessants dels articles de la sèrie *L'home i el simi*" (els fragments més blasfems i més cíncics).

Mogut per un sentiment recíproc, el Director de CATALUNYA SOCIAL fa constar la seva gratitud sin-

cera al col·lega socialista, gràcies al qual el nostre setmanari pot sortir de la seva obscura condició de periòdic clandestí. Es d'agrair de veres tan generosa propaganda, anomenant-nos i tornant-nos a esmentar a cada número i sovint en diferents llocs d'un mateix, tant que el títol de la nostra revista i el nom d'En Rucabado suposem que els deuen tenir fosos en estereotípia.

Un prec cal afegir a la nostra cordial expressió

d'agraïment. Que diguin al senyor Emili Granier Barrera, a aquest inèdit menja-capellans, que en el número del 17 d'octubre es posa tan trist perquè "el nostre ideari ha caigut en mans d'En Folch i Torres i d'En Rucabado, que han esbravat el revolucionarisme del nostre plet", que pel que es refereix al nostre redactor, estigui tranquil. La seva influència no pot ésser pas gaire nefasta mentre actui en una esfera "clandestina".

L'estrall de l'esperit

Oficialment o oficiosa, moltes notes han estat lliurades, aquests darrers dies, als representants de la premsa, en les quals es dóna compte de la campanya que, des de les esferes governamentals de la nostra ciutat, ha sorgit contra la pornografia. Tanmateix, l'arrelament de la publicació insana deu ésser molt profund, o bé els seus explotadors disposen de defenses en gran manera estratègiques i excel·lentment municionades, quan aquesta persecució no tan sols no s'hi coneix, sinó que, de dia en dia, veiem augmentar el nombre i qualitat (naturalment a la inversa) de les edicions pornogràfiques.

En el vostre passeig quotidià, dirigiu solament una ullada a la muralla de paperam que adorna amb profusió el primer quiosc que trobeu al pas, i, sense ulterior detenció, podreu comprovar com el dibuix immoral, el títol suggestiu, evocador de deshonestes recreacions, la descocada literatura, la nuditat absoluta, en abigarrada confusió, constitueix la nota predominant, per no dir-ne única, d'aquella fullaraca. Però, no sols és el quiosquer l'exhibidor, el propagador de la immoral lectura (cosa en ell, fins a cert punt, explicable, ja que, home abjecte i sense consciència de la dignitat humana, fonamenta el seu negoci i el seu guany en la venda de tota publicació de renda sanejada, sense anterior esbrinament de doctrina ni de moral); entre les revistes de la perruqueria, del cirabotes, de tots aquells llocs on cal lectura per fer passadora l'espera, treurà sempre el cap, com la floridura envaeix les coses humides, el gravat, el setmanari, la novella obertament o accidentalment immoral. I en el carrer, en la biblioteca, en el vehicle de locomoció, sense atenció als concurrents, sense consideració a les dames i senyoretes que necessàriament veuran ofès llur pudor, sense respecte a si mateix, l'adolescent, el jove, i, fins sembla impossible, alguna femenina figura, a la descarada, sense que la rojor tenyeixi, ni per un moment, la seva cara amb la saludable color de la vergonya, amb tota naturalitat, es lliuren a la contemplació i lectura de la infernal producció.

La degradació actual i el triomf, en tots conceptes, de la matèria sobre l'esperit, és tan gran, tan manifest, que, no content amb la caiguda no evitada — cosa, altrament, comprensible si atenem a la nostra fràgil naturalesa humana — descendint i assimilant-se a les més marranes bestioletes quan en el sòl rabegen llur cos en llurs pròpies dejeccions, l'home

porta el seu desvergonyiment a l'extrem d'enorgullir-se de la seva falta, celebrar-la amb barroers acudits, delectar-se en l'immund tràfec de les coses més dignes de respecte, vivint en perpètua i indigna bacanal.

I així ens expliquem com, a la llum del dia i a la vista de tothom, s'exhibeixen, propaguen i tenen franca sortida a Barcelona, fins trenta cinc revistes i novel·les de publicació setmanal (si els nostres càlculs no fallen i sols comptant les obertament deshonestes), un nombre extraordinari d'edicions, també setmanals, d'arguments cinematogràfics, que en llur major part podríem qualificar d'immorals, un crescut contingent de publicacions soltes que del mateix mal pateixen i una inqualificable col·lecció, responent a les inicials B. P. S. (posar el seu títol seria fer-me còmplice de la seva propaganda), de ridícules obres on els bons costums i la moral són burlats i trepitjats per la franca i descarada apologia del malthusianisme, la prostitució i quantes aberracions la inspiració diabòlica hagi suggerit a l'intel·lecte humà. Si, deixant a part els fascicles, escatim la moralitat de l'abundant sobreproducció de la novella senyorívola, veurem la preponderància grandíssima de les escenes immorals i el percentatge crescut de la infamant burla a la dignitat. I tan segur està l'editor indigne d'haver trobat el mètode ideal de propaganda, tan convençut que la immoralitat regna, que el dibuix indecent, l'escandalosa nuditat, és l'esquer que fa servir per a donar venda segura al producte dels seus obradors; quantes vegades, novel·les, obres teatrals altament recomanables per llur fons, o merament indiferents, veuen indignament presidida la seva portada amb l'atrevida concepció d'un mal dibuixant!

Per a l'innoble guany d'un industrial, d'uns venedors, per a l'adulador afalac de les passions i defectes més repugnants d'un determinat sector, no signifiquen res el trontoll dels fonaments bàsics de la societat tota i la relaxació completa del vincle familiar, però la propaganda pornogràfica de tal manera amenaçat. I l'Estat, en la seva primera activitat, que és la de la pròpia conservació, no veu o no vol veure l'imminent perill que corren les seves institucions i el principi de disciplina que informa la seva vida social, i, ulls closos, no es dóna compte de la corrosivitat de la publicació deshonest. Si una autoritat digna i conscient dels seus deures té cura

de barrar el pas a la difusió extraordinària de les doctrines immorals, bé prou, i sense tardar, ha de comprendre que l'enemic és poderós i que la xarxa de les seves defenses està tan ben entrellada i combinada, que veu defallir el seu primitiu impuls i reconeix que no pot lluitar contra organitzacions secretes. L'opinió ciutadana tolera, igualment, tanta immundícia i les veus que s'aixequen irades per un carrer trasbalsat amb obres mai acabades, contra petits restes de brutícia que enlletgeixen avingudes i places, aquestes veus no deixen sentir cap anatema en veure ensenyorida i inundada la ciutat tota per la més descarada porqueria corporal i espiritual. I l'infant guiat de la seva innata curiositat, l'adolescent prenent sadollar-se en ficticis plaers que es presenten temptadors al seu abast, l'home ja fet delectant-se en l'abismació de la pròpia indignitat, tots són devorats per l'infern Moloc avui regnant.

Es que tothom, com a víctima de letàrgic encefalisme, ha perdut la plena noció del descabdellament dels successos? Es que devem resignar-nos a la mort de l'espiritualitat i al govern de la concupiscència? No hi ha lleis que emparin la humanitat contra aquesta allau? A Alemanya, Itàlia i altres països europeus, severes mides restrictives són preses contra la producció pornogràfica, i a Espanya no manquen disposicions legals per evitar aquests atemptats a la religió i moral públiques; el que sí manca és que tinguin llur degut vigor. El règim, fins avui exclusivament emprat, de recollecció, no basta a donar

el cop mortal (els números canten: per març de l'any 1924 foren recollits a Barcelona fins a 20.000 exemplars contraris als bons costums; en aquestes darres recolleccions, la policia s'ha incautat de més de 100.000; la mala llavor augmenta, la poda dona els seus fruits); cal, doncs, l'estricta aplicació de la llei. Amb un senzill examen legal (1) veurem que incorren en responsabilitat efectiva, amb sanció criminal i pecuniària, l'autor, l'editor, el venedor i tot el qui intervingui en aquest mercadeig innoble de l'obscena literatura. Per què, doncs, hem de tolerar impassibles l'avenç del mal? Així com hi ha una "Lliga del Bon Mot" que troba fervents i entusiastes seguidors, i fa esplendorosa i triomfant via, no trobarà adeptes la croada contra la pornografia? Amb el sant temor de Déu i el perfecte coneixement de la pròpia dignitat en una mà, i amb el text legal a l'altra, no es pot intentar una lluita? Crec en un segur triomf.

GUILLEM DE VAROIC

(1) A part de l'article 11 de la llei fonamental de l'Estat, la Constitució, avui suspesa per l'actuació del Directori, diversos articles del Codi Penal espanyol donen la deguda sanció als crims de la ploma. Esmentem entre altres, en el Llibre segon, Títol IX i Capítol III, els articles 456 i 457, i en el Llibre tercer, Títol I, Cap. I l'article 584, i el 586 del Cap. II del mateix Títol i Llibre. A més vegi's l'acord internacional per a la repressió de la circulació de publicacions obscenes, de 4 de maig de 1910, així com les posteriors mesures preses per la Societat de les Nacions a mitjans de juliol de 1923.

Eucarística

*Sota l'ombreta d'Aquell que jo
havia enyorat, em vaig asseure.*

Càntic, II, 3.

Així parlava la Sagrada Esposa dels Càntics, tota enamorada de Jesús.

Així parlen les ànimes que enamorades de Jesús Sagramentat passen llargues hores sota l'ombreta d'Aquell que estimen tant, que, talment com la Sagrada Esposa fora d'Ell, s'enyoren i sembla que no visquin sinó per Ell.

Com se'n dolen de veure les esglésies totes buides, com se'n planyen que Jesús en el Sagrari estigui tot solet, acompanyat solament de la petita llàntia que crema sempre en torn seu, i veuen en canvi com la gent apressada s'aboca sense parar a la trama infernal dels plaers corromputs.

"Oh, folls del món, exclama St. Agustí, mesquins mundans, on aneu per satisfer el vostre cor?" Penseu potser trobar allí la vostra felicitat? Penseu satisfer els vostres desigs? Penseu que sortint d'allà estareu plenament satisfets i que la vostra felicitat haurà trobat la seva fi?

Erreu, germans, i erreu completament; allà trobareu un plaer mesquí i al darrer d'aquella felicitat aparent trobareu amagada la infelicitat i tristesa

de l'ànima i la buidor aclaparadora del vostre cor, si no hi trobeu també el perill imminent del vostre cos.

"Veniu a Jesús, continua St. Agustí, puix que solament Ell us pot donar aquella satisfacció que cerqueu".

Ben clarament us indica on trobareu la vostra felicitat i el vostre benestar; a Jesús, allà en el reconet més pregon de l'església enc que sigui la més petita de totes, allà sols, obrint-li vostre cor apesarat per les penes i fatigues d'aquesta vida miserable, essent-li franc i sincer com la filla a la seva mare, com l'amic al seu amic, confiant-li els secrets més íntims i arreconats del vostre cor.

Sens dubte que allà trobareu el vostre consol i satisfacció, allà la vostra felicitat i alegria, allà apagueu la vostra set abrusadora i trobareu el bàlsam i metge que guariran les vostres llagues i malalties de l'ànima i del cos, solament allà, germans, trobareu la vida; vida que no coneix la mort.

Animem-nos, doncs, i deixem pels qui els vulguin els plaers i concupiscències de la carn, mes nosaltres correm sense deturar-nos a Jesús Sagramentat, que ens espera nit i dia amb els braços sempre oberts per donar-nos l'abraçada del vertader i únic amor.

J. ESTEVA V.

Temes per a meditar

Ha tingut lloc a Madrid un Congrés municipalista. Han estat 123 els Ajuntaments adherits, cosa que no hauria d'entusiasmar-nos massa, si es té en compte que a les setmanes municipals, reunides fa uns anys a Barcelona, havien arribat a adherir-s'hi fins a 700 Ajuntaments.

Aquest fet ens indica clarament que l'esperit municipalista no ha arribat, ni de molt, al límit a què hauria d'arribar i al límit que feia suposar aquest migrat renaixement de la vida municipal d'ençà de la situació nova a Espanya. Manta obra pública s'és empresa pels municipis i mants emprèstits han estat contractats; però l'esperit s'hi ha vist poc en tot això, i moltes vegades aquestes gestes municipals hauran obeït, sens dubte, a una tasca personalista molt necessitada de revisió quan aquesta sigui possible a tota llum.

Durant el Congrés el Sr. Gascon i Marín ha donat una interessant conferència sobre Escoles de funcionaris. Ha fet un fort treball d'erudició i ens ha facilitat dades de tots els països, aquestes dades que induïren un dia—fa uns quants anys— a crear a Barcelona la primera Escola de funcionaris d'Espanya, el pla d'estudis de la qual ara pensa adoptar-se per l'Ajuntament de Madrid en l'escola que té en preparació.

* * *

La carta del senyor Cambó ha produït un veritable plebiscit d'opinions. Qui més qui menys ha dit la seva sobre l'oportunitat de la intervenció del polític català, i qui més qui menys ha exposat immediatament les coincidències seves amb el document susdit.

Ja era hora que l'opinió es manifestés en algun punt concret de la política d'Espanya.

I ja era hora que els diaris poguessin fer algun comentari a opinions respectables exposades per gent solvent. Havíem estat tant de temps callant!

Què en sortirà de tot això? es pregunta la gent discreta. Perquè ja no ens ve ara de carta més o menys. Resolucions i política definida en les qüestions vives és el que necessitem.

* * *

El problema del Marroc ha estat interessant, fins ara, des del punt de mira militar principalment.

Però ara pot ésser interessant des del punt de mira polític. Al cap i a la fi, protectorat suposa més això segon que allò primer.

I protectorat és cosa un xic difícil tractant-se de gent com la del Rif. I si no, que ho digui França, a qui ha sorprès una veritable guerra després de la gestió política i plena de suggestions i habilitats del mariscal Liautey.

* * *

Ha estat signada definitivament la pau d'Europa. A la vila suïssa de Locarno, el dia 16 del present mes els delegats d'Anglaterra (Chamberlain), de França (Briand) i d'Alemanya (Stres-

seman) acostaren llurs respectius països i fins donaren notes d'emoció desacostumades en reunions diplomàtiques d'aquesta mena.

Ara sí que es pot dir que la pau pot ésser un fet. El Tractat de Versalles finí la guerra militar, però obrí la guerra diplomàtica. I de Versalles a Locarno pot dir-se que la guerra ha estat interrompuda i que potser el desig de pau no era present en cap reunió. Eren els vencedors i els vençuts els que es reunien. Ara, en canvi, són els contractants, amb peu d'igualtat, els que arriben a conclusions definitives, gairebé maldant i tot del propi Tractat de Versalles.

El desastre econòmic que sense interrupció s'és anat agreujant a França, el perill rus que ha portat Anglaterra a conclusions de seny imposades per l'instint de conservació, han estat les determinants del fet de Locarno. Alemanya, portada per aquest gran Stresseman, ha vist també ben clarament que era conveniència seva i de tota la civilització el deixar-se caure cap a Occident, i ha deixat definitivament aquell coqueteig amb Orient, que potser sostenia sense gaires ganes, però portada per la força dels fets.

Podem, doncs, dir, com sembla, que Locarno, a la fi, és la pau?

* * *

Ha passat la festa de la Raça. Instituïda fa uns quants anys amb el bon desig de relligar Espanya amb el Sud d'Amèrica, no ha estat encara una festa popular.

Què necessita la dita festa per a ésser popular?

Potser sí que, com deia *El Debate*, ja en tenim prou de lirisme, i potser sí que ja les hem cantades prou les glòries de Cristòfor Colomb. Haurà arribat l'hora de posar sordina a certs entusiasmes i, en canvi, anar de cara a una política americanista des del punt de mira del nostre interès?

Itàlia inaugurava un cable amb l'Argentina els mateixos dies en què aquí celebràvem la festa. Anglaterra aprofità el viatge del Príncep de Galles per a molts tractats de comerç fortament favorables al Regne Unit. I nosaltres, què hem fet? Els pocs mercats americans que podíem obtenir durant la guerra europea els hem perdut de manera miserable!

Ja va bé, ja, cantar les glòries pretèrites. Però preferim la tasca de la formiga a la de la cigala. I mentre un programa americanista no vingui a emplenar el buit, entenem que la Festa de la Raça no podrà ésser alguna cosa de sòlid i popular.

* * *

I per si cap d'aquestes notes et pot temptar a meditar un xic, aquí en va, lector, un enfilall.

En certs moments és millor facilitar punts de meditació que no desenrotllar idees el comentari de les quals potser ara no seria massa fàcil.

J. M. GICH

TORNANT DE ROMA

Records d'un pelegrí

"Per totes parts es va a Roma", diu una vella dita popular, mes si s'hi va per mar, la grandesa del mar és digne pòrtic de la gran metròpoli; si s'hi va per terra, vorejant la mar, encara n'és més digne el pòrtic. Anar-hi per vies aèries, talment ha d'ésser cosa magnífica despenjar-se sobre Roma des del cel...

El cronista hi va anar per terra, fet pelegrí d'una Pelegrinació en certa manera periodística, per haver-la promogut i realitzat — amb molt d'èxit, cal confessar-ho — un honorable diari català, catòlic, entre altres lloables motius per la celebració del seu pròxim cinquantenari.

I anar-hi per terra a Roma, seguint la Costa Blava, és fruit d'un seguit de bel·leses i emocions que cal veure-les i sentir-les per fer-se càrrec del que és aquell paradís terrenal on busquen la fugissera felicitat els grans rics de la terra.

El mar, formosíssim, està com ribetejat de pobles i ciutats, parcs i jardins, cases de plaer i castells encantats, penyals de pessebre i ports de pescadors, fins al grandios port de Gènova i encara més enllà. I si les vistes de la mar i aquestes riques garlandes deixen l'ànim com embriac de tant goig, els panorames del cantó de terra, formats pels Alps marítims que obren les seves entranyes ubèrrimes per abeurar-les en el Mediterrani, en un enfilall de valls clapades de boscos i cases de pagès, amb poblets i torres, rius i fàbriques, ponts i caminals de tota mena, us deixen sense alè, com en perpetu espasme.

Meravella de Déu és la Costa Blava franco-italiana, com ho és, i en certs respectes més encara, la nostra Costa Brava de Llevant, tan desconeguda per falta de vies per fruit-la i de propagandes per fer-la conèixer.

Gènova és també una superba escalinata per pujar a Roma. És una superba ciutat. Aquells que es pensen, o propaguen, que el Catolicisme és enemic del progrés i eixala els pobles provocant llur misèria, que vagin a Gènova, població religiosíssima, de segles ençà, i veuran atuits una profusió de turons rublerts de palaus sumptuosos, un conjunt d'esglésies que culmina en una de meravellosa que és l'Annunziata; nombroses fàbriques, un port immens, un tràfec intensíssim. Cada armador genovès sembla un Mèdicis; cada fabricant un gran senyor. Hom es

pregunta, davant d'una tan formosa i ben cuidada ciutat, com és possible això tractant-se d'un poble febrilment comercial i marítim, que viu en la mar i pel mar es desvia en una agitació i en un frenesi que captiven i atueixen a la vegada. I per fer-se càrrec del caràcter essencialment, i tradicionalment cristià dels genovesos i de la formidable riquesa llur, cal visitar el seu cementiri, que ocupa una vall, evocadora de la de Josafat, i part de les seves vassants. Amples i llargues galeries mortuòries en forma d'amfiteatre reclouen en els seus innombrables intercolumnis els monuments funeraris que constitueixen un Museu, únic al món, per moltes de les seves característiques. Cada sarcòfag és una obra d'art admirable. Milers d'artistes de cap d'ala hi degueren consagrar llur vida, i muntanyes de marmols desmuntar-se per escollir els millors. Reunits tots els enterraments reials que hom coneix, quedarien ridículs davant d'aquell davassall d'art i de riquesa. És la més gran apoteosi que ha tingut la mort en la terra, àdhuc si hom té en compte els monuments funeraris dels egipcis, que sols en material grandor els avantatgen. Al Cementiri de Gènova solament hi falten els frescos d'Orcagna per poder escriure en el frontispici de la seva clàssica rotunda: *Non plus ultra*.

Ja ha dit el cronista que més enllà de Gènova el carril segueix encara per la vora de la mar, mostrant al curios viatger alegrois paisatges, fins que s'endinsa en terra per travessar una vastíssima vall vestida eternament de festa. Quina delícia!

Passarem per Pisa gairebé de llarg, no sense albirar la famosa i formosa torre el desnivell de la qual sorprèn i astora. A vora seu s'endevina, més que veure's des del tren, el Baptisteri i la Catedral, tan dignes del dit monument com membres d'una harmònica trinitat artística insuperable.

Després, els paisatges van despullant-se i es tornen desolats. Una planura que no té confins a la nostra vista, àrida, deserta, aplanada l'esperit. Aleshores queia la tarda.

A mitja nit arribarem a Roma. Però abans d'entrar a Roma cal descansar i és precís recollir-se.

Roma!

J. J. C.

Als subscriptors endarrerits

No són molts els que no han pagat encara la subscripció d'enguany, i per això són més de notar; però els pocs que són dificulten la bona marxa de l'Administració.

Aquesta espera que, acostant-se el fi d'any, es posaran al corrent, per a liquidar tots els comptes al degut temps.

L'ADMINISTRACIÓ.

El segle dels nois

Talment sembla que el segle present sigui el segle dels nois. Tot ho fa preveure així.

Cal només mirar els nois dels temps actuals i les atencions que hom els atorga, per pensar amb tot el que es fa per ells. Abans no tenien les joguines que ara tenen, ni en quantitat ni en qualitat, a part de les distraccions especials que cada dia s'organitzen per al seu entreteniment.

Sembla que aquella crida de Jesucrist: *Sinite parvulos venire ad Me*, surti de boca de tots, i allà on hi ha nois hi ha l'alegria del viure.

Els col·legis no són estatges de càstig, sinó llocs on es reuneixen els nois per formar la seva ànima, i jugar amb els altres amiguets que s'accontenten de poder-se trobar amb llur companyons.

En tots els rams de la vida es van especialitzant totes les coses, de manera que tot convida els nois a estimar la vida, les atencions es multipliquen i la preparació és cada dia més atraient.

Però, ai, que al costat de totes aquestes atencions no hi manca pas la nota discordant, com en totes les coses.

Mentre d'una part hi ha qui es desvetlla per formar l'ànima angelical dels nois, perquè el dia de demà siguin homes aptes i dignes de l'espècie, no falta qui procura per tots els mitjans imaginables de pervertir llur ànima infantil.

Al costat de les màximes generoses i honrades no manquen pas les blasfèmies dels agents de Satanàs; al costat del bon exemple veiem l'exemple dels que voldrien convertir el món en la sucursal de l'infern; a l'educació moral hi oposen els malvats el llot del vici i l'estropici; davant l'exemple del bon viure sempre hi ha qui té cura de donar el mal exemple de la dissolució de la família: i al costat de la santa predicació l'escàndol dels brètols fa la feina d'abocar de ple cap a la degeneració de la raça, tota la generació present.

Nosaltres que hem vist, per exemple, el dia dels Sants Innocents, aplegar-se els millors elements de la capital per procurar un dia de joia als orfes de la casa d'Exposits, fent-los passar un dia de plaer, en el camp, junt amb tots els nois pobres de la ciutat, carregant-los de joguines, de dolços i de manyaqueries, passejant-los en autos pels passeigs i places, distraient-los amb funcions de rialles apropiades a la seva edat, en fi, nosaltres que hem vist damiselles i dones i homes anant amunt i avall per donar un dia d'alegria als nois, en tornar més tard cap a casa i contemplar els mateixos exemples de tots els dies, en els carrers i places, no hem arribat a poder capir el per què la major part de la gent s'entesta a engrandir les fileres dels desgraciats.

Dels pecats de la humanitat, el més gran és el de l'escàndol, i sobretot, de l'escàndol que es dona als nois. Desgraciats, més els valdria que es lliguessin una roca pesada al coll i es tiressin de cap al mar.

Avui dia és un problema sortir amb els fills fora de casa. Les parets, les revistes, els espectacles, el mal exemple, els renecs, les paraules grolleres, el desvergonyiment dels grans, el descocament de les

dones, l'egoisme, tot ho embolcalla, de manera que les pupilles tendres dels infants s'han d'amarar de lletjors i en llur ànima quedarà impresa tota la gama de les arts diabòliques.

Encara podem dir més: són molts els que a casa seva mantenen una conducta més o menys acceptable, i no admetrien per als seus fills cap mala paraula ni cap mal exemple de fora, mentre que al carrer no s'hi miren pas a ser ells mateixos la pedra d'escàndol. Estranya paradoxa, indesxifrable conducta que hom no concep, però que es ve repetint per dissort.

Instintivament, i ho hem observat mantes vegades, els nois amen tot el que més els acosta a la naturalesa. Ni un sol deixa d'estimar el camp, les flors, els ocells i tots els animalics, no solament en contemplar-los davant per davant, sinó que els nois amen aquelles joguines que representen tota mena d'animals i éssers naturals.

El noi, quan es troba a camp lliure, respira, corre, salta, juga i sent la vida; la seva ànima es deixonda en els més nobles sentiments, i tot el prepara a estimar la vida i admirar la majestat del Creador.

Doncs bé; en comptes de despertar en el noi aquests sentiments enlairats i nobles, se'l tanca en sales fosques on se li presenten en horrorosa contumèlia tots els espectacles més impropis, i encara, amb horror, hem hagut de contemplar més d'una vegada, com els homes pervertits no n'han tingut prou del seu mal viure, que es fan servir i atendre per criatures, ocupant-los en feines impròpies de l'edat, en cases on el mal exemple tot ho presideix.

Com ens ha d'estranyar, doncs, llegir tot sovint els successos que ericen els cabells, de nois que occiden llurs pares, de fills que maltracten llurs mares, de germans que es maten i de famílies que s'arruïnen, si tot prepara que les generacions que pugen es formin amb el mal exemple?

Contempleu un nen dormint, reposant de les fatigues del jugar de tot un dia. Una aurèola angelical el nimba. Té un dolç somriure que el fa ésser més bonic, més atraient. En el seu somni hi podreu llegir la puresa, la ingenuïtat, la tranquil·litat, el benestar d'aquell ésser tendre que somnia amb les flors, els animalics, els ocells i les joguines. Aquell noi, com tots els nois, seria sempre feliç si la gent dolenta no ho pensés tot per a fer-lo desgraciat, car, fins en aquells casos lombrosians, l'exemple els perfeccionaria, a part que possiblement tampoc existeixen.

No us diu res, homes i dones, l'exemple de tants desgraciats que pugen corsecats per l'escàndol vostre? Les presons plenes, els hospitals, els asils de vells, els sífilicomis, les cases d'orats, els contràfets, els degenerats, tot el que causa vergonya a la humanitat és producte del pecat d'escàndol que es dona als nois.

Fem propaganda perquè això s'acabi, i que cada u, a casa seva, tingui cura de predicar amb l'exemple, i encara més fora d'ella.

"Dels pecats dels pares els fills en van geperuts",

resa un antic proverbi popular, i això que és veritat, no és just i no ha d'ésser així.

Estimem els nois, procurant conservar la seva innocència, perquè ella ens farà davallar de l'Altíssim totes les benediccions. Els nois són les flors del jardí humà, i sense ells resultaria erm i trist, i si en la seva edat tendra els corrompem, ens farà l'efecte d'un jardí amb flors mústiques i colltorçades, amb un esmortuïment forçat i prematur.

Castiguem, o fem que les lleis castiguin, tots els brètols sense dignitat que es creuen amb el dret de corrompre les ànimes innocents dels tendres infants.

Que sigui el present segle, el segle dels nois, dels nois que salten i juguen, que conviuen amb la naturalesa, i que aprenent a estimar les coses, la vida i els homes, aprenguin ensems a estimar Déu, que tot ho ha creat.

LLUÍS G. FÀBREGA I AMAT

LOURDES

Quan l'anticlericalisme o l'esquerrisme aconseguïen produir una manifestació més o menys espontània, on es reuneixen uns quants milers de persones, tota la premsa sectària s'escarrassa a escampar als quatre vents la bona nova. Quina manifestació! Quina sorollosa explosió d'entusiasme! Que ja no se'n parli més de catolicisme ni de catòlics. D'aquests no en resta ja cap. D'aquell no en romanen més que les ruïnes.

Així parlen els diaris i les revistes llurs, i jo crec que fins n'hi ha qui s'ho creuen.

Malgrat, però, pobrets, són no ningú. Ni per llur nombre ni per les seves gestes, cal donar-los, de bon tros, una importància de què en el fons és mancat, gràcies a Déu, el sectarisme.

Tot esperit imparcial que vingui a Lourdes durant almenys sis mesos de l'any, que comprenen de l'abril a l'octubre, podrà veure, meravellat, força-ment meravellat, una diària, perpètua, pot dir-se, manifestació espontània, ferma, entusiasta de catolicisme, eixida del fons dels cors de la constantment diversa multitud.

No és aquesta ni aquella classe social, són totes les classes socials; ni aquest o l'altre sexe, són ambdós sexes; ni aquesta comarca, regió, poble o estat, són gent de totes les comarques, regions, races i pobles. Aquí s'hi apleguen homes, dones, joves, vells, infants, sans i malalts de pertot arreu, amb sacrifici personal i pecuniari, postrats tots als peus de Maria Immaculada, amb una amor, una devoció, un respecte, una adhesió íntima, quieta i sorollosa ensems, que proclama en ple segle vigèsim la força, la immortalitat, l'impuls, sempre juvenívol, del catolicisme.

Tant és així, que jo me'n ric d'uns bons sacerdots, ànimes pies, que s'escarrassen a contar i a cantar els miracles que prou sovint s'esdevenen a Lourdes, molts dels quals produeixen veritable esgarripança. Me'n ric, perquè els miracles són tants, que hom no els pot comptar; de guisa que aquells fets portentosos a què els bons sacerdots abans al·ludits fan referència, baldament siguin els més esglaiadors, no altra cosa devenen, al meu esguard, que les gemes espurnejants de gran tamany i colors vivíssimes, d'una diadema formada, tota ella, de milers i milers de puntes diamantines.

A aqueixes puntes, doncs, quiscuna de les quals no es distingeix separadament, i que formen, però, totes plegades, la sobirana diadema de la Verge, em

refereixo, quan dic que els miracles a Lourdes són en nombre tal, que hom no els pot comptar.

Cada malalt submergit dins l'aigua, fresca a l'estiu, fredíssima gairebé tot l'any, de les piscines, que no s'hi mor, és un miracle. Cada malalt que abans del bany i després d'ell, sobretot, roman mitja hora, o una hora i més, davant la Santa Gruta, sota la humitat o la fredor d'un clima pirenaic i no s'hi mor (que mai no se n'hi mor cap) és un miracle. I entengui's bé, que els banys són presos després del desdèjuni i l'esmorzar, en plena digestió.

Cada home sà que es banya a la piscina, on han entrat abans els quasi moribunds (tísics, cancerosos, tarats del mal de Pott i tota llatzeria horrible) i no n'agafa res, és un miracle. I bé; són quasi tots els *brancardiers* (joves i vells conductors dels cotxets dels llatzerats) que un cop o altre al dia es fiquen a les piscines. No n'hi ha un sol que hi arplegui nafres.

Encara més, i això és ja quasi temerari. Jo sé d'algun qui rera el bany dels malalts ha begut aigua (un got sencer) de dintre la piscina. I no li ha passat res.

Miraculosa és, per fi, aquesta fe ferma, arrelada, que Lourdes empelta al fons de l'ànima. *Digitus Dei est hic*. I el dit de Déu que ací roman és, cert, la Filla del Pare, qui és Mare del Fill i Esposa del Paràclit: la Immaculada.

Per Ella, aquesta França, tan combatuda pels enemics de Déu, roman catòlica dins el moll dels seus ossos, en les gentades que formen la substància del seu ésser.

Per Ella, qui trià aquest lloc bellíssim del Pireneu, per escampar les seves gràcies, els pobles estrangers de tota Europa, sota les cendres de l'escepticisme, serven el foc de la santa fe catòlica; i és per això que de les llunyes terres del Nord i fins d'Amèrica, s'apleguen a Lourdes fervoroses les gentades.

I, en lloc d'anar minvant, creix cada dia l'amor a Nostra Dona, que és la Guia que mena al seu Fill, Rei de l'eterna Glòria. No, com els fets dels homes, que decauen i perden, amb el temps, la seva força. Lourdes la humil, estoix de l'alma Joia, creix en poder i en força cada dia, perquè és la terra que la Immaculada ha volgut convertir en Tron de l'amor seva.

VÈRAX

Lourdes, setembre 1925.

D'ací i d'allà

Els "socialistes de càtedra" la donen per defensar altra volta que l'home té per besavi el simi. Es tracta d'un besavi de molts mils d'anys enrera, però simi de debò.

Hom creuria que tenen raó aquests socialistes "catedràtics" a jutjar pel que fan i el que diuen. No mereixen ells altra nissaga.

Nosaltres preferim, naturalment, la nissaga divina que la història, i la teologia, i la filosofia, i la tradició, i el sentit comú i la universal consciència, i la consciència pròpia, ens assignen.

Quina llàstima que no els quedés la cua per record a aquests socialistes!

A Barcelona ja comença a preocupar el problema de la tonyina. Sembla que no es de fàcil digestió. Algú propaga que, a la curta o a la llarga, torna a la boca en forma desagradable.

Sortosament, però, els organismes sanitaris han descobert que aquest malestar que hom notava no el produïa la tonyina, sinó la vapora (varietat de tonyina), que té una forta toxicitat en les seves carns.

Poden, doncs, tranquil·lament els barcelonins, anar rebent tonyina.

Vapora, mai.

Llegim en un col·lega que ara el casino de les minyones priva l'accés al Metropolità i demana un immediat desallotjament de la Plaça de Catalunya.

Molt encertat... encara que sigui fent desaparèixer la plaça.

En Cambó i En Primo de Rivera s'han creuat dues interessants epístoles.

Algú pensa fer algun epistolari exemplar.

Painlevé ha dimitit. Caillaux en anar-se'n els ha volgut arrossegar tots. Tothom espera la pujada d'Herriot. La lleva sobre el capital sembla imminent. Diuen que el diner fuig de França. Es publica que la davallada del franc té un difícil aturador.

La nova companyia telefònica publica sovint anuncis a la premsa participant-nos les millors fetes a Bilbao o Sevilla.

Suposem que en aquelles ciutats deu publicar les que fa a Barcelona, perquè aquí ningú no se n'assabenta.

Advoquem pel cas Gimeno, pintor català ple de glòria i aniquilat per l'avarícia dels seus conciutadans.

El Foment de les Arts Decoratives ha obtingut un gran premi i medalla d'or a l'Exposició de París.

Li desitgem igual sort en la propera Exposició de Barcelona.

Al Ferrol estan construint un transatlàntic que portarà el nom de Marquès de Comillas.

Estem convençuts que no pot anar mai a pico.

Algú troba exòtiques les sardanes a Madrid.

No sabem per què ho han d'ésser ni més ni menys que les muñeires gallegues.

Stresseman candidat al premi Nobel de la Pau, seria un bon cop d'audàcia del Rentermark.

A Itàlia, el deute va augmentant. El Duce per això no es preocupa.

Diuen que ha dit que encara que el prenguin per tonto, es consola perquè també creix el deute dels seus amics i aliats.

En els funerals d'un torejador, mort en circumstàncies ben tràgiques, la policia ha tingut necessitat, segons informa la premsa, de suspendre els funerals.

Voldriem saber en quin cànon s'han emparat.

Aquest número ha passat per la censura governativa

El que passa

ESPANYA ENDINS

S'ha cobert, justeta, la subscripció del Deute Ferrovial. Gosariem dir que no sente tocar certs ressorts han estat aportats els tres cents milions del Deute. Això és un símptoma que el Govern ha de tenir en compte. Els recursos del país no són pas inexhauribles. Demés, sovintegen les subscripcions de cabals per a empreses industrials i de tota mena. El nou Banc Local té una demanadissa de diners que esfeireix. I tot surt del mateix punt. Santa prudència!

Altrament, les cartes d'En Cambó i En Primo de Rivera encara cuegen.

Després dels èxits obtinguts al Marroc, el mal temps ha imposat una treva que bé pot durar mesos seguits. Els exèrcits francesos van prenent quarters d'hivern, i el mateix faran, segurament, els espanyols. Les noves sobre una pau proposada per Abdel-Krim, no passen de bons desigs.

L'opinió pública ara comença a preocupar-se dels problemes obrers que ha posat de relleu el conflicte carbonífer d'Astúries. El fet que s'hagi parlat d'auxiliar els obrers en vaga forçosa, com ho fa el govern anglès, ha causat certa sensació, perquè, malauradament, són molts de mils els pobres obrers que es troben sense feina arreu d'Espanya, gràcies principalment a la mala política aranzelària dels conservadors secundada pels seus successors en el poder. Les conseqüències de semblant sistema solament una nació potentíssima com Anglaterra pot enfrontar-les. Què més voldrien les altres nacions que poder imitar-la!

ESPANYA ENFORA

Simultàniament a París i a Berlín s'han declarat en crisi els governs respectius. Encara que la de Berlín no sigui tan important, no deixa d'inquietar un xic. A Locarno han fet la pau els diplomàtics, però perquè de bon cor la facin els pobles, falten encara alguns anys, molta llum i sensibles rectificacions. Tothom cerca la pau, però tothom la vol a la seva manera. Mentre subsisteixin minories oprimides, nacions esquarterades, drets desconeguts i opressions indegudes, la pau serà fictícia, com el repòs obligat després d'una jornada fatigosa. Però, sobretot, cal dir que, si la pau no es basa en la pau proclamada pel Papa en pendre possessió de la càtedra de Pere — la pau de Crist en el regne de Crist —, no pot ésser altra cosa que una treva. *Pax, pax, sed non erat pax!*

La crisi francesa no és més que el canvi de postura d'un malalt greu. I la veritat és que n'està molt de greu la nació germana. La nova davallada del franc alarma amb raó totes les economies mundials, fortament lligades a l'economia francesa. Una nova nació insolvent faria trontollar les altres. No hi ha pas dubte que el fracàs de Caillaux a Washington i el del gran emprèstic d'or, han rebenat políticament

el massa famós ministre francès de finances i, a l'ensens, la nació francesa, víctima ara mateix de dues noves guerres — la del Marroc i la de la Síria — que vénen a ésser dues noves sagnies, d'homes i diners, en cos tan empobrit i afeblit per la Guerra Gran.

Si el triomf del socialisme dins del Cartell de les esquerres que governa França, resulta definitiu, els trastorns que ocasionarà podrien ésser irreparables.

Nosaltres fem vots perquè la nació germana surti d'aquesta angoixosa prova ben airosa i més ben orientada.

La tan sonada pau de Locarno tingué un irònic comentari en el conflicte greco-búlgar que ha fet trontollar altra volta els Balkans. Aquesta vegada la ràpida i enèrgica intervenció de la S. de les N. ha evitat una petita guerra que perillava de convertir-se en altra Guerra Gran.

Encara subsisteixen causes nombroses per a noves sorpreses com aquesta, però, afortunadament, els acords de Locarno tenen ara prou força per mantenir el *statu quo post bellum*.

Més tard, Déu dirà...

J.

NO POT MANCAR A CAP CASA

LA PARAULA CRISTIANA

Revista mensual: 100 pàgs. de text

Estudis i comentaris religiosos i morals
de les més prestigioses firmes nacionals
i estrangeres.

Ciència - Art - Literatura - Cròniques inter-
nacionals.

Subscripció: Un any, 25 ptes.

Mig any, 15 ptes.

Número solt, 2'50 ptes.

Administració: C. dels Angels, 22 i 24

BARCELONA

Noticiari

ESPANYA

Arriben a cent seixanta vuit les entitats obreres de Catalunya que s'han manifestat partidàries de la reforma de la llei de retirs per la vellesa, en el sentit que tinguin dret a cobrar pensió de vellesa tots els obrers que cobrin sous inferiors a 6.000 ptes. anyals, a fi que puguin participar dels beneficis de la llei els dependents de comerç, banca i borsa, i professions lliberals, als quals actualment no arriba; que l'edat per rebre el retir sigui fixada als 60 anys com a màxim i als 55 per aquelles professions esgotadores, i per últim que la pensió mínima que rebi l'obrer en concepte de retir sigui de 1.000 pessetes anyals en lloc de les 365 que actualment assenyala la llei, condicionant aquestes millores al pagament per part dels treballadors d'una pesseta mensual obligatòria, que, afegida a les tres que paguen els patrons per a cada un de llurs obrers, i una que en paga l'Estat també, pugui acabar-se amb l'escarni que significa l'oferiment d'un retir d'una pesseta diària de pensió i als 65 anys pels obrers que han envellit treballant per la nació.

També reclamen les entitats comunicants que els organismes directors i administradors del retir obrer, tals com l'Institut Nacional de Previsió i Patronat de Previsió Social de Catalunya i Balears, avui organismes burocràtics, siguin reformats en sentit democràtic i constituïts solament per representants d'entitats patronals, obreres i de l'Estat, per ésser aquests factors els més directament interessats que es faci una vertadera obra de previsió social.

—A l'Institut de Jovellanos, de Gijón, s'ha celebrat amb solemnitat el segon homenatge a la vellesa, organitzat per la Caixa asturiana de Previsió social, semblant als homenatges iniciats i prodigats per la Caixa de P. V. E. a Catalunya.

Han presidit l'acte don Anicet Cela, don Ezequiel Cebrian, el rector de la Universitat i les autoritats.

S'han pronunciat discursos pel rector de la Universitat, don Remigi Cabello i el vocal obrer de Valladolid, Anicet Cela.

Després han estat lliurades 20 pòlisses a 20 vellets, per les quals se'ls concedeix una pesseta de pensió vitalícia.

—El Sindicat Catòlic-Agrícola de Segurde (Coruña), va comprar, fa algun temps, terres per als seus socis, i ara ha redimit els "foros" de més de 200 petits propietaris. L'ànima del Sindicat és el seu Consiliari.

—S'ha publicat una Reial ordre declarant nuls els pactes fets pel Comerç de Tarrassa per a obrir els diumenges els establiments no exceptuats del des-cans aquest dia, i qualsevol altre pacte celebrat a l'empar de l'article 15 del reglament de 19 d'abril de 1905, disposició que s'entendrà derogada pel decret llei de 8 de juny d'aquest any.

—Les Caixes d'Estalvi Postal celebraran la Festa de l'Estalvi a tot arreu on té oficines obertes.

—De R. O. es disposa que els obrers tenen dret a exigir una carta-certificat acreditant els serveis prestats i la seva durada.

—La *Gaceta de Madrid* ha publicat, el 22, les condicions que han de reunir i els documents que han de presentar les entitats agrícoles que desitgin subvencions de 300 a 3.000 pessetes, de les 40.000 consignades a tal objecte en el vigent pressupost. Si totes les alludides entitats demanessin subvenció, tocaria una pesseta per barba.

—La Diputació de Biscaia va concedint quantiosos crèdits per a la construcció de cases barates.

Ultimament ha prestat a aquest fi 161.000 pessetes a favor de la Cooperativa "El Porvenir", i 490.000 a la d'Empleats i Obrers del ferrocarril de B. a P.

—S'ha constituït a Vigo "La Constructora Urbana" amb un capital de 1.300.000 pessetes, per tal d'edificar un barri de cases amb jardí. Ens sembla que hi ha poques pessetes, o poquet barri.

—Havent de procedir la Germandat Valenciana de Nostra Dona dels Desemparats, establerta en l'església de Betlem d'aquesta ciutat, a la formació d'un registre de pobres valencians de solemnitat que siguin caps de família a fi de repartir-los els bons i almoines que aquella acordi distribuir entre ells, fa públic amb aquest avís, als que es creguin amb dret de constar en l'expressat Registre, que presentin o trametin nota expressiva del nom, cognom, domicili i naturalesa al Secretari de la dita Germandat, don Josep Ribelles, que habita al carrer de Balcells, 17 (Gràcia). Cal advertir que els pobres que figurin en aquest Registre seran els únics que en endavant tindran dret als socors de la indicada Germandat.

ESTRANGER

Els intel·lectuals russos, que els primers anys del règim soviètic, tan menyspreats i maltractats foren, tornen a reviure perquè a la fi el govern dels Soviets s'ha convençut de la seva necessitat per a refer les riqueses enrunades pel dit règim.

Val a dir que els intel·lectuals russos no estan pas lliures de culpa en la davallada russa.

—El Consell d'Alimentació de la Gran Bretanya està indignat perquè entre els comerciants s'estén com taca d'oli el frau en el pes i en la mida. El C. A. pensa emprendre una gran campanya per contenir aquest abús, i pregunta a tot arreu què es fa per combatre'l. Nosaltres ens permetem dir el nostre parer al C. A. encara que no ens el demani: ensenyar cada dia millor els Manaments de la Llei de Déu.

—El Congrés Feminista Internacional celebrat a Roma, promogut per les associacions catòliques femenines, ha formulat, entre altres, la següent Conclusió, que estimem força important: "Els pares han de recordar que són responsables, davant de Déu i de la societat, de la formació dels fills en ordre al pudor des de la més tendra infància". Cal mirar com van vestits (despullats) els petits infants pels seus propis pares. Quanta impudícia!

—A Mèxic d'aquí endavant els estrangers no podran ésser propietaris. O vendre els béns llurs, o naturalitzar-se. Anem progressant, a fe.

—El ministre d'Higiene d'Angora (a Espanya encara no en tenim de ministre d'Higiene) ha determinat suprimir les reixes perquè roben aire i llum a les habitacions. Suposem que abans haurà suprimit els lladres.

Publicacions d'“Acció Popular”

Tratado Elemental de Sociología Cristiana

pel
DR. JOSEP M. LLOVERA
Canonge, Professor a la Càtedra d'Apolo-
gètica Cristiana d'“Acció Popular”

5.ª EDICIÓ, REVISADA

PREU: 7 ptes. rústega.
9 “ enquadernada.

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore
Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota
comentari.

Sindicatos y Cajas Rurales

pel
P. LLUÍS CHALBAUD, S. J.
Doctor en Dret, membre del
Consell Tècnic d'“Acció Popular”

4.ª EDICIÓ

La millor campanya contra l'absentisme és divul-
gar aquesta obra d'organització social agrària.

Preus especials per als senyors Subscriptors de CATALUNYA SOCIAL

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Meca-
nografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis
comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

304 (OS) (46.71) COT.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

VIDA CRISTIANA

Revista Litúrgica publicada
pels Monjos de Montserrat

Surt nou vegades l'any en
quaderns de 48 pàgines

Preu: 8 Ptes. a l'any;
per corresponsal: 8'50

Pagament anticipat

S'admeten anuncis

R. Rucabado

Compendi d'educació civil .	Preu, 3'50
La defensa de la família . .	> 0'50
El Sindicat i el Casino . .	> 0'50
Socialisme espiritual . . .	> 1
En Balms i el problema de l'associació obrera . . .	> 1
Contra el joc i el pacte amb el joc	> 3'50
Angoixes socials	> 3'50
Entorn del Sindicalisme . .	> 4

DE VENDA

en les principals llibreries i quioscos i en
l'Administració de CATALUNYA SOCIAL